

Plzeňský kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

číslo 5 | květen 2023 | ročník XXI | www.plzensky-kraj.cz

Jiří Krejzar: Milujeme
kouzlo starých časů

OBSAH

	Úvodní slovo
03	Technické školy chtějí spolupracovat s Tureckem Nominujte děti na Perlu Plzeňského kraje
04	Rozvoj regionu musí být komplexní a vyvážený
05	Cestujte pohodlně s Virtuální kartou
06	Děti vykopaly poklad s „Daleko hled 2022“
07	Středoškoláci září doma i v zahraničí
08	Rozhovor s Jiřím Krejzarem
10	Výstava představuje Věru Běhalovou v Bruselu Vychází Bejvávalo na Šumavě – příroda a lidé
11	V Bärnuu ožívá dávná minulost
12	HYDEPARK
	V krajině přibývají aleje
14	Dotované nádrže šetří životní prostředí a náklady
15	Účast běžců na Půlmaratonu Plzeňského kraje byla nejvyšší ve své historii

JSTE ZDRAVOTNÍ SESTRA/BRATR? POJĎTE PRACOVAT K NÁM!

**P.S.: bezvadný kolektiv,
výborné platové podmínky,
špičkové stravování.**

Domov pro osoby
se zdravotním postižením
Horní Bříza,
příspěvková organizace

DOZP Horní Bříza
Kontakt: prace@domovhb.cz

KRAJSKÝ CYKLO FANATIK

DÁLKOVÁ JÍZDA PRO SVÁTEČNÍ I VÝKONNOSTNÍ SPORTOVCE

OJEDINĚLÁ AKCE V ČESKÉ REPUBLICE
PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST

DĚLKA TRATÍ
SILNIČNÍ KOLA: 50, 100, 140, 180, 250, 300 a 350 km
HORSKÁ KOLA: 50, 70, 100, 130, 150, 180 a 200 km
GRAVELY: silnice 100 km, terén 135 km
KOLOBĚŽKY: silnice 40, 70, 100 km, terén 30, 50, 80 km
ELEKTROKOLA: silnice 100 km, terén 50 km

PŘIJMY VÝZVU A ZJISTI CO V TOBĚ JE ...

www.fanatik-plzen.cz

Plzeň 10. 6. 2023

Plzeňský kraj, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada: Markéta Čekanová, Helena Frintová,
Eva Mertlová, Patrik Pátek, Inesa Plassová,
Jindra Radová, Štěpánka Szabó

Náklad: 265 000 ks

Datum vydání: 22. 5. 2023

Místo vydání: Plzeň

Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.

E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz

Distribuce výtisků zdarma

Foto na titulní straně: Jindra Radová

Neoznačené články jsou redakčními materiály.

Food Festival

KLATOVY VRCHLICKÉHO SADY 27/5/23 10-20

40 GASTRO STÁNKŮ, ZÓNA REGIONÁLNÍ POTRAVINA PLZEŇSKÉHO KRAJE,
„EVROPSKÝ KOUTEK“ S EUROPE DIRECT KLATOVY
KULTURNÍ PROGRAM: BRATŘI V TRICKU, SLAM POETRY, ČLOVĚK KRVE...

Vážení čtenáři,
obyvatelé Plzeňského kraje,

držíte v rukou květnové číslo krajského periodika. I tentokrát jsme se snažili připravit pro vás články, které vás nejen pobaví, ale zároveň přinesou užitečné informace. Patří k nim rozhodně upozornění na možnost využití Virtuální karty, která ulehčuje cestování po našem kraji. Zaujmut a pobavit vás může rozhovor s Jiřím Krejzarem z Veteran Car Clubu Plzeň, který je studnicí znalostí o veteránech a o jejich automobilových soutěžích. Přiblíží vám také jízdu nachystanou na sobotu 27. května, která by mohla být dobrou inspirací ke strávení volného času. A nahlédnout vám dáme také do Historického parku v Bärnou. I tam se můžete vydat za zábavou a společně s dětmi za užitečnými vědomostmi ze života našich předků. Upozorníme vás rovněž na knižní novinku věnovanou přírodě a lidem na Šumavě a možná vás zaujme i tematika obnovy původních funkcí krajiny v podobě stromořadí v Milínově.

Zalistujte následujícími stránkami. Určitě tam pro sebe najdete něco, co bude stát za přečtení.

Rudolf Špoták,

společně s Radou Plzeňského kraje

Technické školy chtějí spolupracovat s Tureckem

Plzeňská střední průmyslová škola elektrotechnická a elektrotechnické učiliště navazují spolupráci s elektrotechnickými školami v Turecku. Dohromady je svedly zkušenosti z mezinárodní robotické soutěže. Iniciátorem setkání, které se uskutečnilo v dubnu, byla Techmanie a Plzeňský kraj. Zástupci škol, kraje a Techmanie se v Tureckém regionu Bursa setkali s místními politiky a navštívili zdejší odborné školy a Gökmen Space and Aviation Training Center. Hlavním tématem jejich debat byly možnosti navázání spolupráce skrze výměnný studijní program ERASMUS, který by studentům středních škol umožnil strávit nějaký čas ve druhé zemi, získat zkušenosti a posunout se tak ve svém oboru o něco dál. Mimo to mají obě strany zájem spolupracovat i na organizaci mezinárodních robotických soutěží nebo poskytovat výměnné pobyty pro pedagogy.

Nominujte děti na Perlu Plzeňského kraje

Středisko volného času RADOVÁNEK, pod záštitou hejtmana Plzeňského kraje Rudolfa Špotáka, vyhlašuje nový ročník umělecké Ceny hejtmana Perla Plzeňského kraje.

Perlou Plzeňského kraje se mohou stát nadané děti a mládež ve věku 8–20 let nebo jejich tým, jehož věkový průměr nepřesáhne 18 let. Máte ve svém okolí nadaného mladého umělce v kategorii hudba, tanec, folklór, dramatizace a výtvarné umění? Nominujte ho na Perlu Plzeňského kraje!

**Příjem nominací probíhá do 30. července 2023.
Podrobné informace a nominační formulář naleznete
na stránkách www.radovanek.cz.**

V neděli 22. října se na Nové scéně DJKT v Plzni uskuteční slavnostní večer, na němž hejtmán ocení mimořádně nadané děti a mládež. Perly Plzeňského kraje obdrží cenu ze sklárny Annín a budou mít možnost na galavečeru vystoupit. Výtěžek večera poputuje na podporu nadaných a mimořádně nadaných dětí z Plzeňského kraje.

INTEGROVANÁ DOPRAVA PLZEŇSKÉHO KRAJE

Stáhněte si Virtuální kartu na www.virtualnikarta.cz

Cestujte pohodlně s Virtuální kartou

DOPRAVA

Virtuální karta se stává čím dál oblíbenějším kanálem prodeje jízdenek IDPK. Již dnes si můžete přes aplikaci vyhledat spojení, zakoupit jízdenku, zarezervovat místo pro jízdní kolo v cyklobusech nebo objednat spoj na zavolání a mnoho dalšího. Aby bylo cestování po Plzeňském kraji ještě pohodlnější a příjemnější, chystá se pro uživatele Virtuální karty několik dalších novinek. Fungovat začnou během letošního roku.

- Musí být spoj z provozních důvodů zrušen nebo pojede po objížděné trase? Vás to již nezaskočí, protože pokud na něj budete mít zakoupenou jízdenku, dostanete do telefonu upozornění.
- Přibude také nová platební metoda: kromě platby on-line bankovní kartou a Apple Pay budete moci nově kupovat jízdenky také prostřednictvím Google Pay.

- Jezdíte pravidelně na jedné trase? Oblíbená, tedy nejčastěji vyhledávaná spojení najdete hned na hlavní stránce, stačí na ně kliknout a koupit si jízdenku. Samozřejmě může jít o jízdenku na spoj, který vám právě přijíždí, stejně jako na ten, který jede třeba až zítra odpoledne.
- Pokud máte nárok na slevu, třeba studentskou, najdete v záložce profil QR kód. Ten slouží k prokázání nároku na slevu na odbavovacím zařízení ve stanici nebo vozidle IDPK. Odbavovací zařízení potom automaticky vydá jízdenku se slevou. To znamená, že si jízdenku už nemusíte kupovat výhradně prostřednictvím aplikace.

Aplikaci Virtuální karta si můžete stáhnout zdarma do mobilu přes Obchod Play (Google) nebo App Store.

Již dnes si můžete přes aplikaci vyhledat spojení, zakoupit jízdenku, zarezervovat místo pro jízdní kolo v cyklobusech nebo objednat spoj na zavolání a mnoho dalšího.

Děti vykopalý poklad s „Daleko hled' 2022“

Jak se dá smysluplně trávit volný čas a jak rozvíjet jejich schopnosti tak, aby uspěly ve škole i v dalším životě – to všechno ukazuje dětem a mladým lidem ze sociálně znevýhodněných rodin projekt s názvem Daleko hled'.

Už několik let ho i v našem kraji nabízí organizace Člověk v tísni za finanční podpory Ministerstva vnitra a Plzeňského kraje. Loňský ročník nabídl volnočasové aktivity pro děti a jejich rodiče, mezi nimiž byl i čtyřdenní letní zážitkový kurz osobnostně-sociálního rozvoje. Toho se zúčastnily děti z ro-

din, se kterými Člověk v tísni v průběhu školního roku spolupracuje v rámci sociálních a vzdělávacích služeb, a v duchu tématu svět kolem nás se děti učily poznávat přírodu a seznamovaly se s ekologií. Součástí kurzu byly také edukativní a zážitkové hry nebo vykopávání pokladu. Tím byla truhla ukrytá v lese, která skrývala upomínky na kurzy z minulých let.

Volnočasových aktivit projektu Daleko hled' 2022 se zúčastnilo 72 dětí a 12 rodičů.

HLEDÁME UBYTOVÁNÍ PRO UPRCHLÍKY

Obracíme se na všechny provozovatele ubytoven, penzionů, hotelů a jiných ubytovacích zařízení, které nejsou určené k trvalému bydlení, zda by měli zájem poskytnout tuto kapacitu pro nouzové ubytování válečných uprchlíků (děti, osoby ZTP, pečující osoby či senioři) za paušální náhradu za ubytovanou osobu a noc.

V případě zájmu nás kontaktujte na e-mail ubytovani-UK@plzensky-kraj.cz. Děkujeme.

Středoškoláci září doma i v zahraničí

Žáci a studenti středních škol s úspěchem reprezentují Plzeňský kraj na soutěžích, přehlídkách i zahraničních setkáních.

Finále 11. ročníku celorepublikové soutěže KOVO Junior 2023 v oboru Strojní mechanik vyhrál Jan Vondrák ze SOU Domažlice. Zároveň se stal laureátem Přehlídky České ručičky, která je největší přehlídkou řemesel a řemeslných oborů v ČR a uskuteční se 21. června v Brně.

V rámci Stavebního veletrhu Brno proběhlo Mistrovství České republiky s mezinárodní účastí žáků oborů vzdělání Klempíř a Pokrývač. Tomáš Jelínek a František Šiman ze SOU stavebního Plzeň se tu stali nejlepšími mladými klempíři v republice. Ze soutěže pokrývačů si třetí místo odvezli Jan Korčák a Jan Kouček z plzeňského stavebního učiliště.

V soutěži Učeň instalatér 2023 zase zabodoval Tomáš Keila ze SOŠ a SOU Sušice. I on se radoval z bronzové medaile.

Za vědou do Klatov

Západočeská univerzita připravila v Klatovech festival vědy pro malé i velké. Během Dne vědy a techniky 8. června se děti i dospělí hravou a zábavnou formou seznámí s řadou zajímavých vynálezů, jevů, objevů a přírodních zákonů.

Cukráři, kuchaři a zahradníci se před pár týdny utkali v soutěži, jejímž tématem byla Zlatá 80. léta. Do Plzně se na ni sjelo šest družstev cukrářských, deset kuchařských a šest zahradnických z osmi krajů naší republiky. Pod rukama jim vznikaly obložené chlebičky, květinové koše nebo dort zdobené pro oslavu MDŽ.

Žáci z našeho kraje nejlépe zabodovali mezi zahradníky, kde první místo obsadil tým poradatelské OŠVS Plzeň a třetí místo tým ZŠ a OŠ Horšovský Týn. Třetí místo obsadila OŠVS Plzeň také mezi cukráři.

Studenti domažlického Gymnázia J. Š. Baara zase mají za sebou společný projekt s kolegy z bavorského Bad Kötzing a polského Rzeszów. V rámci cyklu Erasmus+ řešili ve smíšených skupinách dva úkoly: udržitelnost se zaměřením na výběr a nákup ovoce a zeleniny a programování 3D tiskáren. Výsledky své práce nakonec museli ostatním účastníkům odprezentovat. Němečtí i polští pedagogové oceňovali nejen úroveň cizojazyčné komunikace českých studentů, ale i jejich vystupování.

Milujeme kouzlo starých časů

autor: **Markéta Čekanová** / foto: **Libor Nesvadba**

V sobotu 27. května vyrazí na silnice severního Plzeňska staré automobily. Pojede se tu totiž jízda stálosti, kterou pořádá Veteran Car Club Plzeň. S jejím ředitelem Jiřím Krejzarem jsme si ale v Podcastu Plzeňského kraje povídali třeba i o tom, co dělají manželky majitelů autoveteránů nebo jaké je spojení mezi Plzní a Eliškou Junkovou.

Plzeňský Veteran Car Club oslavil na konci loňského roku půlstoletí své existence. Co vlastně lidi pořád na starých autech tak přitahuje?

„Myslím, že je to totéž, co je přitahuje na staré hudbě, filmech nebo třeba tancích: je to kouzlo starých časů, které si chtějí přenést do dnešní doby,“ přemítá Jiří Krejzar.

Mne na autoveteránech fascinuje ještě jedna věc: jejich majitelé. Ti jsou schopní se na jízdě krásně obléknout, aby dobově ladili s autem. Znamená to, že mít autoveterána je svého druhu životní styl?

Částečně ano. Tihle skvěle oblečení lidé se na našich srazech objevují posledních deset, patnáct let a je pravda, že i v tomhle ohledu dbají na to, aby všechno bylo dobově dokonalé, a myslím, že je to hlavně zásluha manželek majitelů krásných vozů.

Pro jaké veterány jsi ztratil hlavu ty?

Dlouho jsem měl jen staré motorky, ale s věkem mi došlo, že na nich nebudu moci jezdit pořád. A tak jsem si koupil poválečné auto Škoda 1101 Tudor. Což je auto, do kterého se vejdu. I to je pro mne důležitý parametr. Měřím skoro sto devadesát a předválečná auta mívají stísněný interiér.

Velcí lidé za první republiky autem nejezdili?

Jezdili, ale museli se mnohdy hodně mačkat.

Co vlastně musí člověk znát a umět, když se rozhodne mít autoveterána?

Každý to má asi trochu jinak. Někoho zajímá historie motorismu a časem si pořídí nějaké historické vozidlo. Jiného okouzlí historická technika jako taková. Rozhodně musí být alespoň trochu zručný technik, nebo musí mít slušné finanční možnosti. Samozřejmě musí být velký fanda a shánět veškeré informace ke svému plechovému miláčkoví. A poslední dobou se tahle technická stránka věci čím dál častěji propojuje se zájmem i o jiné aspekty dané doby, jako je oblékání, hudba nebo – jako v mém případě – i tanec.

Kdy se vůbec ze starého auta stane veterán?

Veterán je auto, které je starší třiceti let. Ale zároveň musí být v původním a v perfektním stavu.

Majitele autoveterána si představuji jako muže, který tráví spoustu času zavřen v dílně, a pokud z ní vyjde, je to zpravidla proto, aby šel na auto něco koupit. Představuji si to správně? Nebo jsou mezi vámi i ženy?

Popravdě řečeno, ano. Jsme většinou muži a manželky si stěžují, že se pořád jen vrtáme v autech. Ale když si naše drahé ženy uvědomí, že se s tím autem dá prožít i něco hezkého, že se můžou obléknout jako Adina Mandlová či krásná pin-upka z padesátých let a užít si společně krásný den, tak nám snad ten náš, po všech směrech náročný koníček trochu odpustí.

Veteran Car Club Plzeň existuje už padesát let. Z čeho se zrodil?

Vůbec první závod se starými auty se v Plzni jel v roce 1963. Na start se postavila auta vyrobená před první světovou válkou a dorazila sem spousta tehdejších celebrit, jako byl František Šťastný nebo Karel Effa. Dalších deset let se ovšem v Plzni nedělo vůbec nic. Jen menší parta nadšenců jezdila na akce Veteran Car Clubu Praha. Bylo to časově i finančně náročné, a tak v prosinci 1972 založili klub vlastní, plzeňský, a to pod Autoklubem Plzeň-střed. Hned od začátku máme krásný znak, který vtipně symbolizuje starý vůz, touhu soutěžit, krásné počasí a staré zlaté časy. A jsme na něj náležitě hrdí.

Jeho činnost je od začátku fascinující, protože nešlo jen o partu mužů, kteří se vrtají ve starých autech a povídají si o tom, ale klub rovnou začal organizovat různé jízdě nebo závody veteránů.

V Plzni bylo rozhodně nač navazovat. Už před první světovou válkou se tu totiž jel jeden z prvních automobilových závodů v Čechách! Bylo to v roce 1914 a šlo o závod do vrchu Bolevec–Třemošná. Ten se pak jezdil až do dvacátých let a v roce 1924 se v něm poprvé v životě postavila na start mladá Eliška Junková. Její krátká, ale ohromující závodní kariéra tedy začala v Plzni.

A v sedmdesátých letech se sem vrátila...

Přesně tak. Vrátila se po padesáti letech, v roce 1974, na první ročník závodu do vrchu Bolevec–Košutka. Tehdy už ovšem nezavodila. Jen si projela čestné kolo. A také se stala čestnou členkou Veteran Car Clubu Plzeň.

Jaké závody se v Plzni v těch uplynulých letech jezdily?

Kořeny všeho leží v časech první republiky. Tehdy se tu jezdil Lochotínský okruh, na který Veteran Car Club později navázal. Jezdívala se tu i plochá dráha, která byla podle vzpomínek pamětníků stejně populární jako fotbal nebo hokej. S veterány se v sedmdesátých letech jezdil závod do vrchu Bolevec–Košutka. Ten zanikl s výstavbou sídliště. V roce 1977 se jela velká akce 1000 zatáček okolím Plzně a stůlací závod na velodromu. Obnovil se i uzavřený okruh na Lochotíně, který částečně kopíroval původní trasu. Později se uspořádala jízda pravidelnosti do vrchu Radyně, na kterou navázala jízda historických vozidel okolím Plzně, jejíž již 33. ročník letos pojedeme.

Víte o tom, že by se někdy na start postavilo auto, které tu pravidelně závodilo v meziválečném období?

Naši největší vzácností je asi automobil Milana Vaníčka. Jde o francouzské sportovní auto Salmson GS z roku 1926, které jeho rodina vlastní od roku 1930. Na našich akcích se objevuje pravidelně a je jejich ozdobou.

Jak bude vypadat 33. jízda okolím Plzně, která se pojedě 27. května?

Startujeme tradičně z autokempu Ostende u Bolevaku a jedeme na Manětínsko. Před startem, zhruba od osmi do deseti hodin, si mohou lidé auta prohlédnout a třeba se s nimi vyfotit. Druhá příležitost bude pak po skončení závodu, kdy tu navíc bude hrát swingová kapela. V deset hodin auta vyjedou směrem na Horní Břízu a dál na Manětín, Nečtiny. Součástí závodu budou dva měřené úseky. A protože jde o jízdě stálosti, nebudou se auta nijak honit, aby dojela do cíle co nejrychleji. Naopak musí dodržet předepsanou rychlost po celý úsek, jehož konec nikdo z jezdců nezná. I tak je to o skvělém ovládní vozidel a šikovnosti řidiče i spolujezdce. Rozhodně je vítězný pohár zasloužený.

Co tedy určí vítěze?

Počet trestných bodů. Ten, kdo jich má nejméně, je vítěz. Při bodové rovnosti rozhoduje stáří auta. Nemůže se tedy stát, že by novější auta vyhrála, protože jsou technicky lepší. Navíc jsou auta pochoptitelně rozdělena do kategorií podle roku výroby.

Co vozům do závodu popřejeme?

Abyste dojely bez poruch do cíle. A aby bylo pěkné počasí, aby si závod užili nejen jezdci, ale i diváci.

V Podcastu Plzeňského kraje se ještě dozvíte, proč jsou v Indii populární motocykly značky Jawa nebo za co se dá pořídít staré auto.

Výstava představuje Věru Běhalovou v Bruselu

Loosovy interiéry jsou architektonickou chloubou Plzně. Ale nechybělo mnoho a byly by nenávratně zmizely ze světa. O jejich záchranu se v šedesátých letech zasloužila kunsthistorička Věra Běhalová. Žena, jejíž osud krutě poznamenalo 20. století a která

měla být zcela zapomenuta. Její práci i pohnutý život nyní připomíná výstava v Domě Plzeňského kraje v Bruselu.

Výstavu připravil Plzeňský literární festival a veřejnosti ji nabídl loni v červnu v mázhauzu plzeňské radnice ke stému výročí narození Věry Běhalové. Dům Plzeňského kraje ji uvádí v návaznosti na předchozí výstavu věnovanou Adolfu Loosovi a jeho tvorbě.

Věra Běhalová byla z politických důvodů po únoru 1948 vyhozena z Karlovy univerzity a později odsouzena v jednom z monstrprocesů padesátých let, protože pomáhala církevnímu protikomunistickému odboji. Dlouhá léta pak strávila v nejhrošších ženských lágrech, kde dokonce ochrnula. Po propuštění pracovala v galerii v Chebu a poté se dostala do památkového ústavu do Plzně. Tady objevila a zmapovala Loosovy interiéry a nechala je prohlásit kulturní památkou, čímž zabránila jejich úplnému zničení.

Po okupaci země v roce 1968 emigrovala do Vídně, kde vystudovala kunsthistorii. Napsala řadu zásadních článků a knih, pomáhala krajanům a pomohla též mnoha kunsthistorikům, a to jak v emigraci, tak po sametové revoluci v Česku.

Vychází Bejvávalo na Šumavě – příroda a lidé

Milovníci Šumavy si mohou na léto pořídit novou knihu, která jim přijemně dovolenou. Lucie Oudová, autorka knih Dary Pošumaví a Bejvávalo na Šumavě – smutno i veselo, přichází s novinkou Bejvávalo na Šumavě – příroda a lidé.

Kniha zavede čtenáře do časů, kdy lidé na Šumavě sváděli nerovné boje s přírodními živly. Oživuje vzpomínky na to, jak byly domy Šumaváků po komín zasypané sněhem nebo jaké škody způsobovaly třesuté mrazy či náhlé vichřice. Připomíná těžkou práci dřevařů, honbu za zlatem či mocnou sílu lidového léčitelství. Zmiňuje se i o nerostném bohatství této krajiny i o lesních plodinách, které byly mnohokrát jedinou obživou pro chudý lid.

Kniha bude od 12. června k dostání ve všech velkých knihkupectvích nebo na internetových stránkách nakladatelství Alba-trosmedia.

foto: Annie Vetyšková

V Bärnau ožívá dávná minulost

Nedaleko hranic leží Historický park Bärnau-Tachov: největší archeopark svého druhu na německy mluvícím území. Najdete v něm přes třicet budov z období středověku, ale i moderní výletní restauraci s venkovní terasou a velkým hřištěm pro děti.

Park můžete navštívit každý den kromě pondělí. Navíc některé víkendy nebo svátky ožívá akcemi, takže tu můžete prožít víkend se starými Slovy nebo s Karlem IV., naučit se starým řemeslům nebo být svědky historických vojenských manévrů. Historie je tu zkrátka všudypřítomná. Interaktivní archeologický skanzen ukazuje, jak se zde žilo v 9.-13. století. Jak tehdy lidé bydleli, jak pracovali, co jedli nebo jak se během staletí vyvinulo oblečení.

Za Otcem vlasti

Areál Historického parku Bärnau-Tachov navíc obohacuje archeodílna a jedinečná stavba dvorce z doby Karla IV. Dvorec se stává formou archeologického experimentu za využití tradičních středověkých technik, tedy bez použití motorových pil, vrtaček či bagrů.

A proč právě dvůr Karla IV.? Městečko Bärnau leží na historické Zlaté cestě mezi Prahou a Norimberkem, která je s naším Otcem vlasti pevně spjatá. Cestoval po ní mimo jiné do takzvaných Nových Čech, což bylo území sahající až po dnešní Lauf u Norimberka. Karel si na trase nechal vystavět několik vlastních dvorů, v nichž se při svých cestách zdržoval a kde nocoval. A právě stavbu takového dvora dobovými stroji můžete v Bärnau vidět.

Dotek přírody

Nejen historie, ale i ekologie má v parku své místo. Se zajímavostmi a vývojem Zeleného pásu Evropy vás seznámí venkovní areál, který je pojatý jako vodní biotop. Po okolí si navíc můžete udělat procházku místní přírodou.

V těsné blízkosti parku vyrůstá za použití tradičních stavebních metod – přírodního kamene, hlíny, vápna, dřeva a konopí – Pří-

VYBRANÉ AKCE V HISTORICKÉM PARKU

- 27. 5.–29. 5. Odívání ve středověku
- 1.–2. 7. Slovanské dny
- 12. 8.–13. 8. Historický vojenský manévr
- 19. 8.–20. 8. Tematický víkend: 14. století
- 2.–3. 9. Tematický víkend: Karel IV.
- 10. 9. Dětský den
- 16. 9.–17. 9. Kulinářské mistrovství – Středověká kuchyně
- 29. 9. Dlouhá muzejní noc
- 30. 9.–1. 10. Středověký trh
- 5. 11. Zakončení sezony
- 25.–26. 11. Vánoce v Historickém parku

rodní osada. Zdejší hrázděné domy přivítají první rekreanty už napřesrok.

Za hranicemi, a přesto česky

Archeopark leží sice na německé straně hranice, ale nezapřete, že dějiny Čechů a Němců se v tomhle koutě Evropy po staletí prolínaly. Kromě toho, že velká část personálu tu hovoří česky a platit můžete v korunách, je zde také možné půjčit si zdarma česky namluvené audioprůvodce, nebo si dokonce předem objednat prohlídku v českém jazyce.

foto: Marketing Oberpfalz

Více informací na www.historicky-park.cz.

Téma: **DOPRAVA V PLZEŇSKÉM KRAJI**

Pavel ČÍŽEK (STAN)
náměstek hejtmána

Silnice II. a III. třídy převzal kraj od státu v nedobrému stavu. Většina z nich nemá kvalitní podloží. Ideální by bylo u každé silnice vytvořit pevný odvodněný podklad od hloubky minimálně 30–40 cm a na něm 2–3 vrstvy z balené živice. Pak by bylo možné zajišťovat jen cyklickou údržbu povrchu – po pár letech opravy spár, mikrokoberce atd. Toto je ale ideál velmi vzdálené budoucnosti. Znamenalo by to investice v desítkách miliard Kč. Proto jsme připravili koncepci, která říká: ze 4 600 km silnic je vybráno 900 km prioritních silnic, po nichž jezdí nejvíce aut a jež spojují významná sídla. Tyto silnice se budou opravovat i s podloží a rozšiřovat tak, aby byly v souladu s normou. Další část silnic nebude rozšiřována, ale bude opravena včetně podloží a balené živice. U velké části silnic III. třídy s menším provozem se budeme věnovat jen opravám povrchu bez větších zásahů do podloží. To je finanční realita. Kromě silnic musí kraj každoročně důkladně opravit či nově přestavit minimálně 10–15 mostů. Nadstandardně opravuje kraj v součinnosti s městy a obcemi průtahy včetně inženýrských sítí. Toto je maximum možného. Nové obchvaty měst a obcí je totiž možné stavět, jen když na ně bude dotace např. z EU. Jsem rád, že jsme z EU využili každé euro a mohli jsme postavit např. obchvat Hrádku, Plzně, napojení Stříbra na dálnici a řadu dalších projektů.

Vynakládá Plzeňský kraj na opravu silnic II. a III. tříd dostatek peněz a jdou tím správným směrem?

Rudolf ŠPOTÁK (PIRÁTI)
hejtman Plzeňského kraje

Plzeňský kraj má zpracovanou koncepci rozvoje regionální silniční a železniční sítě, která byla schválena v orgánech kraje v roce 2021. Jedná se tedy o poměrně nový dokument, který reaguje na aktuální potřeby kraje v této oblasti. Řeší nejen rozvoj silniční sítě kraje, ale rovněž zkvalitnění stavebního stavu stávajících pozemních komunikací ve vlastnictví kraje, kterých je více než 4 600 km.

Vzhledem k rozsáhlosti silniční sítě nemohou být požadavky na údržbu, rekonstrukce, opravy a výstavbu krajských pozemních komunikací nikdy zcela k úplné spokojenosti všech obcí a občanů vyslyšeny. Za účelem efektivního plánování a nakládání s finančními prostředky je však touto koncepcí řešen systém nakládání s financemi, např. podle dopravního významu a tříd jednotlivých komunikací. Rád bych zdůraznil, že oblasti DOPRAVA je věnována skutečně velká priorita. A lze to dokladovat i v číslech, kdy pouze na jednu z částí silničního hospodářství, tedy na opravy, rekonstrukce, výstavbu a údržbu silnic, vynakládáme od roku 2020 ročně částku více než 2 mld. Kč. Letos je to dokonce téměř 2,6 mld. Kč, což je více než 20 % rozpočtu Plzeňského kraje.

Jiří VALENTA (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Plzeňský kraj vynakládá na tyto opravy tolik peněz, kolik aktuálně může! Jedná se o více než půl miliardy ze svého rozpočtu a přibližně čtyři sta milionů z dotací získaných ze Státního fondu dopravní infrastruktury. A společně s dalšími dotacemi se tak do silnic II. a III. třídy nainvestuje ročně více než miliarda korun. Bohužel i tak se jedná o částku rozhodně nedostatečnou, opravy a rekonstrukce pěti tisíc km silnic, které kraj spravuje, jsou trvale nekonečným procesem a finančních prostředků by bylo třeba mnohem více, a to především od státu. Přitom kvalita a stav krajských vozovek jsou klíčovým požadavkem doby, neboť se po nich přepraví ročně v rámci našeho regionu například na 26 milionů tun zboží. Domnívám se v tomto ohledu, že krajem vynaložené prostředky tedy jdou správným směrem, jejich výše je nedostačující, a také za jistý problém někdy považuji podivnou prioritizaci oprav dopravních staveb, kdy nelze zcela vyloučit ani politický klientelismus během procesu rozhodování.

Petr FIŠER (ANO)
zastupitel Plzeňského kraje

Ano, Plzeňský kraj vynakládá na opravy silnic II. a III. tříd dostatek peněz a je to jeho jedna z nejdůležitějších priorit. Například suma určená pro silniční oblast dopravy v roce 2017 byla ve výši 1,6 mld., pro rok 2023 máme 2,6 mld. Zcela určitě by větší částka byla ještě lepší, ale ve vztahu k rozpočtu Plzeňského kraje je 2,6 mld. obrovskou sumou. Samozřejmě k velikosti Plzeňského kraje nebudou všechny silnice II. a III. tříd dokonalé, ale vždy maximálně efektivně využijeme prostředky určené na údržbu a opravy a snažíme se zároveň vyhovět žádostem občanů a samospráv. Jen pozemních komunikací má Plzeňský kraj ve správě 4 600 km. Jednotlivé opravy a údržba se provádí, zjednodušeně řečeno, dle důležitosti dané komunikace a dle koncepce rozvoje regionální silniční a železniční sítě. Jedná se o dokument schválený zastupitelstvem.

Jan ŠAŠEK (klub ODS a TOP 09)
zastupitel Plzeňského kraje

Plzeňský kraj dává z rozpočtu do svých silnic poměrně dost peněz. Samozřejmě, kdyby se dávalo dvakrát tolik, bylo by to jenom lepší, ale musíme se držet reality. Než jenom na samotné množství financí směřovaných do krajských silnic bychom se měli mnohem více soustředit na to, jak jsou tyto veřejné peníze efektivně vynakládány. Ať už se jedná o nakupování různých služeb (technický dozor, koordinátoři bezpečnosti práce apod.), anebo o práce prováděné tzv. vlastními silami (vytíženost všech zaměstnanců krajské správy silnic).

Konkrétně, kraj vynakládá do oblasti komunikací více než 10 % svého rozpočtu. Letos je to zhruba 1,3 mld. Kč, což je asi maximum, které si aktuálně může dovolit. Z této částky jde přes 700 milionů Kč na provoz Správy a údržby silnic Plzeňského kraje, p.o. Jedná se o jednu z největších položek z rozpočtu vůbec. Spíše než na kvantitu by tedy bylo dobré se více zaměřovat na kvalitu a dodržování zásad 3E (účelně, efektivně a hospodárně). Např. už jen zlepšení o 2 % by znamenalo úsporu, nebo více opravených komunikací, v částce 14 milionů Kč. Zejména v odlehlejších částech kraje by se za tyto peníze mohl opravit slušný kus silnice. Plzeňský kraj by měl každoročně důsledně prověřovat efektivnost činností, které Správa a údržba silnic provádí, a buď usměrnit její konání, nebo svěřené prostředky.

Marie POŠAROVÁ (SPD)
zastupitelka Plzeňského kraje

Z dlouhodobého hlediska byl stav II. a III. tříd podfinancován na možné opravy a modernizaci krajských silnic. Přesto Plzeňský kraj vynakládá značnou část svého rozpočtu na dopravní infrastrukturu. V roce 2023 pokračují v rámci Plzeňského kraje opravy, které byly zahájeny v předchozím roce. Za zmínku stojí oprava silnice v Nepomuku – 600 metrů dlouhého úseku na průtahu města. Ve Stodě probíhají opravy křižovatky, během kterých bude vytvořen nový odbočovací pruh na silnici I. třídy, a součástí stavby bude i úprava sjezdů a navázání parkovacích stání. Na Klatovsku se aktuálně opravuje silnice v Kocourově o celkové délce přes 500 metrů. Během této opravy dojde k vybudování nových chodníků včetně výstavby ochranného ostrůvku, který zajistí větší bezpečnost při přecházení hlavní komunikace. Dochází k pravidelným údržbám tunelu Valík a v rámci Plzeňského kraje k dalším opravám. Kraj by bohužel potřeboval na dopravní infrastrukturu ještě více finančních prostředků, přesto mohu zastupitelstvu poděkovat, že došlo k jejímu navýšení oproti minulým letům.

Ivo GRÜNER (ČSSD)
zastupitel Plzeňského kraje

Správa a údržba silnic Plzeňského kraje má na starost více než 4 500 kilometrů silnic II. a nižších tříd, je tedy potřeba pečlivě vybírat jednotlivé opravy a kompletní rekonstrukce. Vedení kraje vynaložilo obrovské prostředky v Plzni (například Západní obchvat stál více než tři miliardy), ale investovat by se mělo také na venkově. Především do silnic, po kterých dospělí cestují za prací a mládež do škol. Dále se musí opravit mosty a propustky pod silnicemi, z nichž celá řada je v havarijním stavu. A v neposlední řadě je nutné řešit průtahy jednotlivými obcemi ve spolupráci s jejich starosty – jde nejen o bezpečnost, ale také o kulturní prostředí na venkově.

V rámci bezpečnosti bych rád připomněl už existující projekty kamerových systémů Klidné příhraničí a Bezpečný kraj. Nejenže pomohly zklidnit dopravu v jednotlivých obcích, ale zároveň poskytly významná data pro správce komunikací a Policii ČR při řešení trestné činnosti. Proto bych apeloval na vedení Plzeňského kraje, aby bezpečnost v dopravě byla prioritou i dnes.

Občané sami vyhodnotí, zda se v kraji dostatečně investuje do silnic a bezpečnosti silničního provozu. Rozhodně je co zlepšovat!

V krajině přibývají aleje

V posledních letech se v Plzeňském kraji stále častěji objevují výsadby nových stromů v zemědělské krajině. Mnoho obcí, hospodářů a nadšenců se snaží do krajiny navrátit to, co do ní vždy patřilo a co jsme v minulých desetiletích často neuváženě rušili. Jedním z krásných příkladů je stromořadí u Milínova na jižním Plzeňsku. V roce 2021 zde bylo vysazeno větší množství stromů na zemědělské půdě.

Na polní cestě zvané Na kohoutech bylo vysazeno celkem 53 javorů, lip, hrušní, třešní a jeřábů – tedy druhy stromů, které bývaly běžnou součástí naší krajiny. Společně s cestou, která má zatravněný povrch a přirozeně tak zapadá do okolí, rozdělily stromy velký lán pole. Následovala výsadba v dalších lokalitách – u polní cesty zvané Hřebenovka se nově vyjímají třešně ptačí a stromořadí přibýlo také u Umrlčí cesty. Celkově se v okolí Milínova v roce

2021 objevilo 175 nových stromů, a to za přispění Státního fondu životního prostředí i Plzeňského kraje. Následujícího roku Milínov přidal 88 stromů ovocných odrůd v aleji Praný.

A proč přibývá tolik nových alejí? Lidé si čím dál více uvědomují, že stromy v zemědělské krajině mají řadu nenahraditelných funkcí. Poskytují stín kolemjdoucím i zvířatům v parném létě. Působí jako větrolamy – zpomalený vítr pak nemůže tolik vysušovat a odnášet půdu. Rádi na ně usedají dravci, kteří odtud mají dobrý výhled na pole pod sebou a pomáhají zemědělcům v boji proti hlodavcům. Plody ovocných stromů chutnají jak kolemjdoucím, tak zvířatům. Zemědělská krajina s větším množstvím stromů má vyšší biodiverzitu a lidskému oku je milejší. A pokud tyto výsadby doprovázejí nově budované cesty, které třeba v minulosti zanikly, lidé se do krajiny rádi vracejí a stávají se znovu její součástí.

Výsadba stromů v zemědělské krajině je součástí projektu Zdravá krajina, o němž se více dozvíte na webových stránkách www.zdravakrajina.cz.

**ZDRAVÁ
KRAJINA**

Dotované nádrže šetří životní prostředí i náklady

O příspěvek až 40 tisíc korun můžete žádat v rámci dotačního programu Plzeňského kraje Akumulační nádrže II. Ten je pokračováním dotací na instalaci dodatečné nádrže u kotlů na pevná paliva o celkovém tepelném příkonu do 300 kW, který slouží jako hlavní zdroj tepla pro vytápění rodinného domu a splňuje 3.–5. emisní třídu. Tato dodatečná nádrž sníží znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem a polévatým prachem z domácího vytápění ve vašem okolí a zároveň vám ušetří palivo a sníží

náklady na energii a na obsluhu. Na dotaci nemají nárok ti, kteří získali příspěvek v předchozích dotačních programech. Ostatní mohou podávat své žádosti až do 29. září. Přípraveny jsou celkem dva miliony korun, a budou-li vyčerpány, bude program ukončen dřív.

Podrobnosti naleznete na webu www.plzensky-kraj.cz nebo se můžete informovat na tel. č. 377 195 485 a 377 195 689 či e-mailu kotliky@plzensky-kraj.cz.

Účast běžců na Půlmaratonu Plzeňského kraje byla nejvyšší ve své historii

Již 8. ročník Půlmaratonu Plzeňského kraje se vydařil. Do všech vypsanych běhů se zaregistrovalo více než třináct set běžců. Závodníci měli v sobotu 22. dubna na výběr hned z několika tratí – půlmaraton, OMEXOM krajská desítka, krajská pětka, týmový běh a dětské běhy.

Trať o délce 21,0975 km ovládl s časem 1:13:21 třicetiletý Adam Korecký. Do cíle ve Škodalandu přiběhl s více než minutovým náskokem na druhého Jana Šnebergera a další minutu přidal na třetího Petra Minaříka, tedy na dvojici z Falcon Rokycany.

Pětikilometrovou trať si zaběhl také hejtman Plzeňského kraje Rudolf Špoták. „Vůbec mi nešlo o čas. Na úřadě jsme se prostě jen hecovali, jestli také poběžím. Věřím, že takto to měla celá řada účastníků. V dnešní uspěchané době je přeci fajn najít si

chvilku na trochu pohybu. Proto půlmaraton pořádáme. Chceme dát lidem motivaci.“

Každý běžec v cíli navíc za svůj výkon dostal originální pamětní kovovou medaili. „Ve Škodalandu byl součástí bohatý doprovodný program. Kromě vystoupení oblíbené kapely POPS byla připravena horolezecká stěna, bungee running – bungee basketball či rodeo býk. Běžci měli k dispozici mobilní fyzioterapii, sportovní doplňky a poradenství,“ doplnila za pořadatelství tým Helena Kapicová.

Půlmaraton Plzeňského kraje není jen o sportovních výkonech. Celá akce měla benefiční charakter. Plzeňský kraj podpořil nákupem vody pro běžce charitativní kampaň Diakonie Západ „Voda pomáhá“ částkou 23 328 korun. Součástí programu byla rovněž nezisková organizace „Cesta za snem“, návštěvníci akce tak měli jedinečnou příležitost si na speciálních trenažerech vyzkoušet, jak sportují hendikepovaní lidé. Řadu užitečných informací pak návštěvníci získali i u stánku organizace Maminy s rakovinou.

Akce se uskutečnila i díky více než 150 dobrovolníkům, kteří dohlíželi na uzavírky a vypomáhali i na stanovištích v areálu. I těm patří náš velký dík. Děkujeme rovněž všem partnerům a sponzorům, bez nichž by se akce také nemohla konat.

LETNÍ BAROKNÍ FESTIVAL 2023

v Plzeňském kraji

✦ 10. 6. ✦

Mariánská Týnice

✦ 17. a 18. 6. ✦
Plasy

✦ 23. 6. ✦
Klatovy

✦ 24. 6. ✦
Čečovice

✦ 12. 7. ✦
Kozel

✦ 14. 7. ✦
Tachov

✦ 14. a 16. 7. ✦
Poběžovice

✦ 28. a 29. 7. ✦
Tanaberk

✦ 29. 7. ✦
Rochlov

✦ 5. 8. ✦
Hrádek u Sušice

✦ 5. 8. ✦
Chotěšov

✦ 12. 8. ✦
Přeštice

✦ 11. a 12. 8. ✦
Manětín

✦ 8. a 10. 9. ✦
Kašperské Hory

✦ 26. 8. ✦
Nicov a Cebiv

✦ 28. 10. ✦
Trpisty

✦ 9. 9. ✦
Blovice

Koncerty vážné hudby

Radost v baroku - 8. 7. - Mariánská Týnice /
22. 7. - Potvorov / 5. 8. - Strážiště / Procházky
uměním 21. 6. - Plasy / 7. 7. - Březín /
29. 7. - Nečtiny / 26. 8. - Dolní Bělá / 8. 9. - Manětín

Festival, který si vychutnáte všemi smysly

PLZEŇSKÝ KRAJ

Západočeské
baroko

Více informací naleznete na
www.zapadoceskebaroko.cz